

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET

UNIVERZITET CRNE GORE FILOLOŠKI FAKULTET			
Primljeno	9.10.2023.		
Original	Broj	Prilog	Vrijednost
03	1780/5		

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Odlukom Vijeća Filološkog fakulteta od 24. 01. 2022. godine imenovana je Komisija za ocjenu master rada pod nazivom *Implicitna i eksplicitna poetika u izabranim delima Petera Handkea* kandidatkinje Ljeposave Gagović (broj indeksa 25/20), Studijski program Njemački jezik i književnost, u sljedećem sastavu: prof. dr Marjana Đukić, članica, doc. dr Olga Vojičić-Komatina, članica i doc. dr Jelena Knežević, mentorka.

Komisija Vijeću podnosi izvještaj o ocjeni master rada.

IZVJEŠTAJ O OCJENI MASTER RADA

Master rad pod nazivom *Implicitna i eksplicitna poetika u izabranim delima Petera Handkea* kandidatkinje Ljeposave Gagović napisan je na 69 strana i u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama Univerziteta Crne Gore sadrži predgovor, izvoda rada, sažetak na engleskom jeziku i sadržaj, nakon čega slijedi *Uvod* i poglavlja naslovljena djelima austrijskog pisca Petera Handkea na osnovu kojih je kandidatkinja istražila karakteristike njegove poetike: *Moravska noć*, *Popodne pisca*, *Ogledi*, *Levoruka žena*. Interpretativna poglavlja prati *Zaključak* i *Bibliografija*.

U uvodnom poglavlju kandidatkinja u skladu sa naslovom kao centralni predmet svog istraživanja određuje implicitnu i eksplicitnu poetiku Petera Handkea i navodi da korpus rada čine odabrani djelovi teksta iz navedenih Handkeovih djela, u kojima su jasno vidljiva unutrašnja, neizrečena (implicitna) pravila stvaranja, odnosno eksplicitan, izrečen stav pisca prema književnosti i stvaranju uopšte. Kandidatkinja navodi da je cilj istraživanja bio da izdvoji implicitne i eksplicitne poetičke stavove pisca, tj. da u njima pronađe Handkeove odgovore na vječna poetička pitanja – o porijeklu književnosti, o funkciji književnosti i umjetnosti, o položaju pisca u društvu, o poetskom postupku itd. Motiv ovog istraživanja bila je težnja za dodatnim osvjetljavanjem poetskih postupaka i dometa Handkeovog stvaralaštva koje je u našoj sredini

pažnju privuklo više zbog političke eksponiranosti pisca i njegovog posebnog ispoljavanja interesovanja za južnoslovenski prostor. Sa tom namjerom kandidatkinja je u svom istraživanju tragala za poetičkim i autopoetičnim stavovima u Handkeovim djelima. Metodom pažljivog čitanja pristupila je narativnoj strukturi izabranih djela u odnosu na njihov predmet i utvrđivanju poetoloških funkcija pojedinih učenih postupaka. Dodatni cilj istraživanja bio je da se pokaže da izabrana djela ne samo impliciraju, već i demonstriraju Handkeova poetička načela. Zato je i bilo potrebno identifikovati implicitne i eksplicitne poetološke markere u Handkeovim djelima.

Polazna hipoteza istraživanja formulisana je veoma precizno na sljedeći način: Handke u svojim djelima prkosi formalizaciji, teži da stvaralački princip realizuje drugačije od uobičajenog, daleko od svakog realizma, a prevazilazeći i utvrđene modernističke i postmodernističke norme. Jedinstvene odlike njegovog stvaralaštva impliciraju sva izabrana djela, a o njima svjedoče i eksplicitni poetski iskazi u Handkeovim djelima. Istraživačka pitanja su koncizna i jasna: gdje pronalazimo Handkeove odgovore na pitanja o porijeklu književnosti, u inspiraciji ili erudiciji? Šta je za Handkea funkcija književnosti i umjetnosti: zabava ili (samo)spoznaja? Kakav je za autora položaj pisca u društvu? Kakav poetski postupak sprovodi Handke?

Da bi testirala hipotezu i dala odgovore na istraživačka pitanja, kandidatkinja se koristila analitičko-interpretativnom metodom koja joj je omogućila da posredstvom pažljivog čitanja, a na osnovu konkretnih primjera u Handkeovom tekstu dođe do nedvosmislenih zaključaka. Kandidatkinja nije zanemarila ni biografiju pisca svjesna da su brojni biografski elementi prisutni u Handkeovoj prozi. Istraživanje relevantnih sekundarnih izvora iskoristila je da utvrdi odlike postmodernističke poetike, dominantne u vremenu u kojem Handke stvara. U uvodu su i nenametljivo i tačno precizirani ključni pojmovi kojima se kandidatkinja spretno služila u interpretaciji korpusa. To je naročito važno, ako imamo u vidu da je temu postmodernizma proučavala na osnovu najnovije literature na njemačkom jeziku, iz koje je određene termine preuzela i prevela doprinoseći time razvoju naučnog diskursa crnogorskog jezika u oblasti književne teorije.

U interpretativnim poglavljima posvećenim pojedinačnim Handkeovim djelima autorka izdvaja najvažnije aspekte Handkeovog stvaralaštva, opsesivne teme i originalne poetske postupke koji se samo dijelimično mogu označiti postmodernističkim, modelovanje likova protagonista od kojih se neki u potpunosti ili parcijalno mogu identifikovati sa piscem Handkeom, bilo na osnovu biografskih sličnosti bilo samo po zanimanju pisca. Autorka identifikuje i reflektuje eksplicitne

iskaze o poetskim temama, prisutne u gotovo svim izabranim djelima, ali najviše u *Ogledima* za koje argumentovano tvrdi da predstavljaju izvjesnu rekonstrukciju puta ka pisanju. Riječ je o originalnim interpretacijama u kojima autorka sagledava mjesto i ulogu poetske (samo)refleksije u Handkeovom djelu. Kandidatkinja demonstrira ne samo vrlo dobro poznavanje teksta, nego i osnovne interpretacijske vještine i znanja neophodna za problemsku književnu analizu.

Zaključak rada logično proizilazi iz pojedinačnih interpretacija, čime autorka zaokružuje istraživanje. Ona u zaključku sažeto rezimira naučne rezultate i prezentuje ključne domete rada. Postupci koje markira kao stalne odlike Handkeove poetike su metaforičko istraživanje smisla, modelovanje protagonista kao pisca koji svijet otkriva kroz govor, perceptivno odstupanje protagonista od norme, kao i uvođenje tema umetnosti posredstvom predmeta ili pojava iz svakodnevice. Upečatljiv je zaključak o uvođenju dvojnika što autorka prepoznaje kao originalnu Handkeovu narativnu šemu koja omogućava samoizražavanje, samorefleksiju i samokritiku. Autorka dalje identifikuje upotrebu intermedijalnih tehnika i stalne piščeve pokušaje da razbije granice između stvarnosti i fikcije, kao i granice između različitih žanrova.

U skladu sa prvobitnom namjerom i teorijskim postavkama, autorka je uspjela da pokaže da u izabranim Handkeovim djelima, naizgled obični predmeti služe autoru da se osvrne na narativ i individualnu percepciju. Handke pomno posmatra društvene fenomene i probleme, ali ne govori direktno ili eksplicitno o njima, nego je njegova pažnja usmjerena na svakodnevni svijet i na njega samog kao pisca koji polazeći od posmatranja detalja u svakodnevici književnost koristi kao sredstvo za njeno osmišljavanje. Finalni zaključak autorke je da se Handkeova poetika može opisati kao potraga za smislom i razumijevanjem putem jezika i pisanja, a da je njena glavna karakteristika duboko usađena radoznalost prema čovječanstvu i spremnost da se istraže novi oblici izražavanja, kako bi se bolje razumjela složenost ljudskog iskustva.

Bibliografija sadrži sve reference uključujući i primarnu literaturu, ukupno 32 jedinice, od čega je samo 1 internet izvor. Popis svjedoči da je u osnovi cjelokupnog istraživanja temeljno proučavanje i poznavanje sekundarne literature u svim posebnim oblastima kojima se kandidatkinja bavila (postmodernistička poetika, veza fikcije i biografije, poetska refleksija).

U pojedinačnim poglavljima, kao i u cjelini rada koji je predmet ove ocjene, njegova autorka, Ljeposava Gagović, dokazala je da posjeduje specijalistička znanja iz istorije i teorije književnosti, simboličke i interpretativne kompetencije, kao i da je ovladala analitičkim i

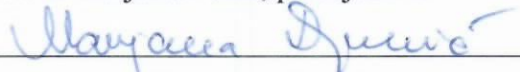
sintetičkim metodama koji se dominantno koriste u humanističkim naukama. Posebno ističemo sposobnost autorke da apstrahuje, uopštava i rezimira u svrhu donošenja zaključaka.

Master rad *Implicitna i eksplicitna poetika u izabranim delima Petera Handkea* kandidatkinje Ljeposave Gagović značajan je i originalan doprinos iščitavanju problematike poetičnosti savremenog narativnog teksta i važan prilog proučavanju Handkeovog djela na našem govornom prostoru.

Imajući u vidu sve navedeno u ovom izvještaju, komisija s zadovoljstvom predlaže Vijeću Filološkog fakulteta da izvještaj prihvati i odobri javnu odbranu master rada kandidatkinje Ljeposave Gagović.

KOMISIJA

Prof. dr Marjana Đukić, predsjednica

Doc. dr Olga Vojičić-Komatina, članica

Doc. dr Jelena Knežević, mentorica

